

• Največji slovenski dnevnik;
• v Združenih državah;

Velja za vse leta 50c

Za pol leta 25c

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.

Issued every day except Sunday
and Legal Holidays.

50,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 213. — ŠTEV. 213.

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 11, 1919. — ČETRTEK, 11. SEPTEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

PREMOGARJI PRETE S STAVKO

PREMOGARJI PRETE S STAVKO, ČE NE BODO SPREJETE NJIH ZAHTEVE GLEDE VIJE PLAČE. — DOLOČITEV NOVE PLAČILNE LESTVICE DO 1. NOVEMBRA — NAČELNIKI ŽELEZNIŠKIH BRATOVŠČIN SO IZJAVILI, DA MORA DOBITI DELO SPLOŠNO VIJE PLAČO.

Cleveland, O., 10. septembra. — Poslujoči predsednik John Lewis je v svojem poročilu na konvencijo United Mine Workers priporočil razveljavljenje dogovora glede plač, ki je bil sklenjen v Washingtonu ter da se je tikal premogovnikov mehkega premoga in sicer ne pozneje kot dne 1. novembra. Nadalje je priporočil pogajanja glede nove plačilne lestvice, ali če to ne bo mogoče, splošno stavko vseh rudarjev, ki spadajo pod pravosodje United Mine Workers of America.

Kot temelj tega novega dogovora priporoča principe, ki so bili obrazloženi na sestanku v Indianapolisu marca meseca, kjer je bil zahtevan šesturni delavnik, petdnevni tened ter izdatno zvišanje plač.

Mr. Lewis je v svojem pregledu nanovo razložil vojnočasna pogajanja z United States Fuel Administration ter napore, ki so bili vprizorjeni, da se doseže izprenemba washingtonskega dogovora glede plač, ki niso bile primerne, da se z njimi pokrije dejansko veče stroške za vse življenske potrebuščine.

Tozadevni naporji so bili uspešni v stroki trdga premoga, kjer se je privolilo v zvišanje plač od 25 do 40 centov, dočmi o se izjavili vsi naporji, da se zagotovi slična izboljšanja tudi za premogarje, zaposljene pri mehku premogu.

Mr. Lewis je trdil nadalje, da je padla produkcija premoga tekom leta 1919, kajti pridele tekmo prvih sedmih mesecov je znašal celih 91 milijonov ton manj kot v isti dobri 1. 1918.

Mr. Lewis je obsodil principije in politiko Industrial Workers of the World ter sličnih organizacij in tudi strogo obsodil one elemente, ki skušajo razširiti take doktrine v organizaciji United Miners Workers of America.

Vprašanje ponaročenja ali nacionalizacije premogovnikov pa je bilo očvidno manjše važnosti za delegat, ki so poslušali tozadevna izvajanja brez vsakega medkljica. Lewis je izjavil, da je sedanji Kongres preveč zaposlen z drugimi važnimi problemi, da bi mogel posvetiti dosti pažnje temu vprašanju.

Predsednik bratovščine strojnih kurjačev ter strojnikov, Mr. Shea, je v svojem nagovoru izjavil, da bo končno v tej aff oni obliki sprejet Plumbov načrt. Zanikal je trditve, da so prejemali železniški uslužbeni sorazmerno neprimerne visoke plače v škodo drugim razredom dela. Kritiziral je tudi zahtevo predsednika Wilsona, ki je izjavil, naj se preloži vprašanje povišanja plač do česa, ko bodo storjeni vsi poskusi, da se zmanjša sedišča visoke življenske stroške.

Premogarji so navdušeno ploskali vspriči izjave Mr. Shea, v kateri je obsojal predlog v Kongresu, naj se uveljavlji prisilno razsojo vprašanju, tikajočih se železničarjev.

Stone, predsednik bratovščine železniških strojnikov, je predlagal skupno politično delovanje kot najboljše sredstvo, da delo izsili svoje zahteve ter si zagotovi boljše pogoje. Rekel je, da so stavki sicer zelo dobre na svoj način, da pa je najboljše mesto, kjer se lahko stavka — pri volitvah.

Izjavil je, da je vse delo bistveno interesirano pri konvenčnih razpravljanjih, kajti stavka premogarjev bi pomenila prekinjenje vseh oblik zaposlenja, karorhitro bi bile izčrpane obstoječe zaloge premoga.

Predsednik bratovščine sprevodnikov, Lee, je obrazložil, kajti železniških bratovščin razmere, pod katerimi bi delavci lahko dočekali zaslužili v osmih urah, v šestindvajsetih dneh na mesec, da bi mogli živeti v komfortu vseh 24 ur dnevno tekom celega meseca.

JUGOSLOVANI NE

BODO PODPISALI

Rumunski in Jugoslavija nočeta podpisati mirovne pogodbe z Avstrijo brez predikrov.

rovih določbah. Če pa so določbe take kot domnevajo grški delegati, pa bo ministerki predsednik Venizelos najbrže podpisal pogodbo.

131-LETNI STAREC V AERO- PLANU.

Louisville, Ky., 10. sept. — Sveda se zdi človeku kot da bi bil riječ, drugače pa je allright, — je rekel strel John Shell, o katerem trdijo, da je star 131 let in da je najstarejši mož na svetu, ko je stopil zopet na tla iz aeroplana, ko se je vozil po zraku petnajst minut. Strel John je potonal nekako šest milij v višini 400 čevljev. Rekel je, da je neizmereno vesel, ker je živel tako dolgo, da je bil deležen takega čuda.

Grška še ne ve, kaj bo storila. V grškem glavnem stanu so izjavili, da delegati še niso imeli vseh slovenskih dnevnikov.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJ-
VIŠJI SLOVENSKI DNEVNIK
V ZDRAŽENIH DRŽAVAH.

PERSHING NAVDUŠENO SPREJET V NEW YORKU.

STAVKA JEKLARJEV PROGLAŠENA

JEKLARSKI DELAVCI NAMERAVAJO ZA-
STAVKATI V 48 URAH IN ULTIMATUM
DOLOČA ZADNJI ČAS ZA SESTANEK.

Washington, D. C., 10. sept. — Soglasno s poročili, ki krožijo tukaj, bo še danes razposlano obvestilo, da bo v teku 48 ur proglašena stavka v celi jeklarski industriji, razven če bo predsednik Wilson določil vse potrebno za konferenco med E. H. Garyjem ter delavci. John Fitzpatrick, načelnik delavskega organizacijskega komiteja, ni hotel niti zanikati niti potrditi tozadevne vesti.

Stavko je smatrati za skoro neizogibno in sicer raditev, ker predsednik dosedaj še ni bil v stanju spraviti obe strani skupaj.

Iz najboljših virov se je izvedelo, da je postal predsednik vodstva Avstrije, naj podpišejo. Za Avstrije so podpisali dokument Henry White, general Tasker Bliss in Frank Polk, člani ameriške delegacije.

Razen mirovne pogodbe so Avstrije podpisali tudi dva dogovora in sicer enega, potom katerga bodo skušali ugotoviti koliko ladij, potopljene v vojni, so potopili Avstrije in nadaljni dogovor, vsed katerega morajo v teku enega-meseca predložiti seznam oseb, odgovornih za vojno, da bodo zavezni v stanu staviti zdaje.

Ministrski predsednik Clementeau je v imenu zaveznikov povabil Avstrije, naj podpišejo. Za Avstrije so podpisali dokument Henry White, general Tasker Bliss in Frank Polk, člani ameriške delegacije.

Razen mirovne pogodbe so Avstrije podpisali tudi dva dogovora in sicer enega, potom katerga bodo skušali ugotoviti koliko ladij, potopljene v vojni, so potopili Avstrije in nadaljni dogovor, vsed katerega morajo v teku enega-meseca predložiti seznam oseb, odgovornih za vojno, da bodo zavezni v stanu staviti zdaje.

Ceremonija podpisovanja se je končala ob enajstih in deset minut. Francoske straže so prezentirale orožje, ko je zapustil dr. Renner poslopje.

Ta predlog je bil odločno zavrnjen. Gary in njegovi tovarisi so zavzeli napram predsedniku isto stališče, katero so zavzeli napred delavskim zastopnikom, da se namreč nečemo sestati z nikomur drugim kot s svojimi lastnimi uslužbenimi.

V svojem odgovoru dajejo sicer izraza obžalovanju, da ne morejo ugoditi željami predsednika, a ponavljajo že enkrat, da se ne bodo pod nobenim pogojem pogačili s tujimi delavsko-unijskimi voditelji.

Ta odgovor je takoj dovedel do odločno nevarnega položaja. Administracija je sedaj poskusila preločiti zmesto s tem, da je načrtovala predlog, da se ne bodo pod nobenim pogojem pogačili s tujimi delavsko-unijskimi voditelji.

Ta odgovor je takoj dovedel do odločno nevarnega položaja. Administracija je sedaj poskusila preločiti zmesto s tem, da je načrtovala predlog, da se ne bodo pod nobenim pogojem pogačili s tujimi delavsko-unijskimi voditelji.

Ta odgovor je takoj dovedel do odločno nevarnega položaja. Administracija je sedaj poskusila preločiti zmesto s tem, da je načrtovala predlog, da se ne bodo pod nobenim pogojem pogačili s tujimi delavsko-unijskimi voditelji.

Ta odgovor je takoj dovedel do odločno nevarnega položaja. Administracija je sedaj poskusila preločiti zmesto s tem, da je načrtovala predlog, da se ne bodo pod nobenim pogojem pogačili s tujimi delavsko-unijskimi voditelji.

Ta odgovor je takoj dovedel do odločno nevarnega položaja. Administracija je sedaj poskusila preločiti zmesto s tem, da je načrtovala predlog, da se ne bodo pod nobenim pogojem pogačili s tujimi delavsko-unijskimi voditelji.

Ta odgovor je takoj dovedel do odločno nevarnega položaja. Administracija je sedaj poskusila preločiti zmesto s tem, da je načrtovala predlog, da se ne bodo pod nobenim pogojem pogačili s tujimi delavsko-unijskimi voditelji.

AUSTRIJCI PODPISALI

"GLAS NARODA"

Slovenian Daily
Owned and published by

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
In corporation.

FRANK SAKSNER, President.

LOUIS BENEDIKT, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
83 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

POSLAN NARODA "inhala vsek dan in vsevsem nadalj in pravzaprav."

Na leto leta velja tudi na Ameriko in	Za pol leta na mesto New York \$2.50
Canada	\$2.50
Na pol leta	\$2.50
Na dve leta	\$3.50
Na celo leto na mesto New York \$3.50	Za Europe za celo leto \$6.00

GLAS NARODA ("Voice of the People")

Subsidy every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$4.00.

Advertisement on agreement.

Doprisk bres podpis in osebnosti se ne približujejo.
Dobri naj se blagovoli pošljati po Money Order.
Pri vnosu vrednosti kralja narodnikov prosimo, da se nam tudi prejmejo slovenske naznake, da hitreje najdemo naslovnika.

83 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telefon: 2274 Cortlandt.

Kardinal Mercier

Kardinal Mercier je ena izmed neumrljivih postav velike svetovne vojne. Značilno je, da je malo Belgija proizvedla dva najbolj oddani junakov velikega boja: — vitežkega kralja Alberta ter kardinala Merciera.

Kralj Albert je položil nov pomen v kraljevsko pojmovanje časti in značaja. Bil je kot kralj legende.

Kardinal Mercier je pa zopet ustanovil živio silo duševnega poguma in vstajnosti.

Med vsemi duhovniki, ki so prišli v neposredi stil: z vojno, je bil mogoče položen na njegova ramena najtežji križ. Bil je nadškof v Malines, enem prvih blegijskih mest, ki so občutili jezo nemških zavevalev. Prenešti je moral skozi štiri leta korumpirano in brutalno nemško vlado nad seboj in belgijskim narodom.

Kot prelat in domoljub se je uspešno postavil ob robu prekanjenemu tiranstvu, ki je skušalo terorizirati in uničiti njegovo čredo ter zlomiti njegovo odporno moč.

Kardinal Mercier je prišel zmagovalen skozi vse preiskušnje nemške okupacije Belgije. Niti von Bissing, niti von Falkenhause ni bil v stanu pripraviti kak molkali ali uničiti njegovo duševno avtoritet. V zasužnjeni Belgiji je ostal prost duh — ki je navduševni težko preiskušeni narod, naj čaka dneva oproščenja.

Zvestoba in pogum kardinala sta napravila globek utis po celem svetu — a nikjer bolj kot v Združenih državah.

Z veseljem ga vsledtega pozdravlja Amerika kot resničnega pravorjetja prostosti, kot resničnega služabnika človečanstva in vere.

Le lepo, mirno in pošteno!

Vse kaže, da se začela vresničevati srčna želja vseh zavednih ameriških Slovencev, da smo se jeli bližati elij, ki se nam je zdel še pred kratkim nedosegljiv in trdno smo uverjeni, da se bodo besede vtelesile, da bo nastala iz dueata enot in enotice ter zvez in zvezice ena sama mogočna slovenska organizacija v Ameriki, ki bo lahko kljubovala vsem navalom ter veliko lažje izpolnjevala svoje dolžnosti napram članstvu kot je posameznim organizacijam mogoče sedaj.

Vse, kar se gradi, potrebuje temelja. Temelj je postavljen.

V Clevelandu so se sešli zastopniki večine slovenskih podpornih organizacij ter po možkem in premišljenem prevdarkeru opravili težavno predpripavno delo. Sporazumi so se v splošnem, zavedajoči se svoje velike odgovornosti.

Veliko podpornih organizacij je bilo zastopanih. Nikomur se ni dajalo častnega mesta, nihče ni igral vlogo vodnika, kam šele diktatorja, kot se predznejo očitati nekateri starokopitneži ter rovati proti dobrim stvarim.

Če jih je deset zapisanih, mora biti eden prvi in eden zadnji. Vsi ne morejo biti prvi in vsi ne zadnji.

JSKJ. je bila predzadnja. (Glej dopis člena Tassottija na treji strani.)

Ali morda nista imela zastopnika JSKJ. istih pravic kot ostali...

Ali sta protestirala proti temu?

Ne, nista, ker sta se zavedala važnosti svoje naloge in odgovornosti. Šlo jima je edinole, da povsprešita združitev vseh slovenskih podpornih organizacij v eno in edino organizacijo, ki ne bo v principu priznala niti političnega niti verskega strankarstva in bo skrbela edinole za — dobrobit svojih članov.

Člani, otrešite se svojih starih predsednikov. Skupna organizacija je naša edina rešitev. V nji bomo vsi enakovredni člani, če bomo izpolnili napram nji vse dolžnosti.

Z politiko in verska vprašanja je že drugod dosti in še preveč polja.

Kdor hoče politizirati, naj se pridruži tej ali oni slovenski politični organizaciji v Ameriki. Dve imamo, obe sta precej močni in obe trdno vstajata pri svojih zahtevah.

Kdor se hoče boriti za vero, naj podpira verske organizacije. Nihče mu ne bo zameril.

In skupni slovenski organizaciji pa ne bo mesta niti za vero niti za politiko. Kdor bo opravil napram nji vse svoje finančne obveznosti, bo njen najboljši član.

Bodoča organizacija bo čisto trgovsko podjetje. Kdor bo izpolnjeval svoje društvene dolžnosti, bo deležen ugodnosti.

V slučaju bolezni bo Zakrajšek dobil ravnotako svojo podporo kot Konda. Prvega ne bo nihče vprašal, koliko člankov je napisal proti brezvercem, in od Konda ne bo nihče zahteval spovednega

polje za politične boje in osebnosti je neizmerno, toda — leži drugod. Svoj cilj bomo dosegli edinole na ta način, da ne bomo dali mesta niti politiki, niti veri v novo zgrajeni slovenski organizaciji, ki bo naša edina rešitev in naš veliki ponos.

Dopisi

New York, N. Y.

Dela se takoj s polno paro vse na okoli. Zaslužek je pa le bolj majhen proti takim draginjam.

Vreme imamo, kako lepo. Zadnje tri meseca je bilo devetih dneje in tudi ne preveč. Letina bo dober, same farmerji tu v okolici zahtevajo previsoko ceno za svoje hribe. Nekateri se pa še bojnje prodajeta v drži. Leta dana, da jih vse segujete. Si mišlj, danes ne prodam, bora jutri, ko bo šla cesta gor, in tako se jih veliko nasejemati, da ne proda svojega pridelka, ob času ko tretja.

H konen mojega dopisa po zdravljaju vse Slovane sirom Amerike. Anthony Yerina.

Vandling, Pa.

Naznanjam vam, da je izbruhnila v tem kraju splošna stavka od Wilkesbarre do Forest City v premogovnikih Delaware & Hudson Coal Company, in sicer zaradi strojev, katere so nastavili premagarski baroni v januarju, da delajo z njimi ter odstranjujajo delave.

Stavka se je začela v pondeljek 8. septembra. Kako se bo vršila, bom poročal pozneje. Ne svetujem nobenemu sem hoditi za delom. Joseph Čebular.

Claridge, Pa.

Vekrat pregledujem po Glasu Naroda, da brem našel kak dopis iz Claridge, pa se noben ne oglaši, kot da bi spali spanje pravičenega. Pa niti tako, še vedno se gibljeno.

Pred par dnevih je bil moj sin Frank doma na obisku za tri dni in 2. septembra je odšel nazaj v Akron, Ohio.

Čez par dni bo prišla Mrs. Johanna Kosoglav domov. Nahajala se je v Greensburgu v Westmoreland Hospital čez dva tedna. Sedaj se ji blezen obrača na boljše, kar nam vse veseli.

Društvo sv. Mihala št. 40 je sklenilo še meseca julija pri seji, da se vrši veselica 27. septembra v prostorjih Slov. Nar. Dom. Te potom vladivo vabim vse sobratev država sv. Mihala ter vse ostale rojake in rojakinje iz sosednjih naselbin, kakor iz Delmonta, Exporta, Jeannette, Monroja, Westmoreland City, Madisona, Heimsteina, Ritona in Yukona. Za postrebo bo skrbel društveni zbor, da bo šlo vse v najlepšem redu. Ta veselica bo zadnja za to leto. Če hošeš sruši ali pa mokro, veselica se vrši vseeno. Godba bo izvrstna. Torej na svidenje v soboto 27. t. Začetek veselice ob 7. uri zvez in zvezice ob trajala do 12. opoldne.

Kakor izgleda tu po Westmoreland countyju, se narod jače seli. Posebno mladi samei si iz-je dolga delja po tevarnah in t. c. vseh slojev. Po jamah je p. stalo zelo naporno delo in umazano, da ga hce malokdo dragi opravljati, razen Izvajalca, katere ni zmožen deželnega jezika. Vse kaže, da bomo sami starci ostali tukaj po premagovih okrajih.

POGLAVITNA KAZEN

je kazen moža ali ženske, ki do pušča sistem, da se inficira z nevarnimi strupi, ki se razširijo po ktere, da je postal zdrav, močan in srečen.

Vsakdo se more poslužiti tegu načina, ki nato pristopi, tahek, zanesljiv in brez stroškov. Vsakdo s kdo bi moral Collingsove knjige, ki mu pove, kako se more ozdraviti, kako se more vsak poslužiti načinu v svojem stanovanju brez kake tezave. Knjiga in zdravila se poslužijo ZASTONOM. Vse se posluži, kdo izpolni doljeni kupon, katerega izpolni in odpolji tak.

KUPON ZA KNJIGO O KILI IN ZDRAVILO BREZPLAČNO.
Karljan W. A. Collings (Inc.)
box 26, D. Waterbury, N. Y.
Prosim poslužite mi Vaše BREZPLAČNO zdravilo proti kili ter knjige brez kake obveznosti od moje strani.

Ime _____
Naslov _____

(Adv.)

ANGLESCINA

Ponk potom dopisovanja s pomočjo angleško-slovenskih učnih zvezkov.

Traja 6 mesecev. Vpišete se lahko vsak čas.

Šolnina za celi tečaj \$10.

Če želite imeti več pojmova o angleški slovnicni in jeziku slob, pišite še danes za pojasnila.

SLOVENSKA KORESPONDENČNA SOLA
(The Slovenian Correspondence School)

6119 ST. CLAIR AVE (BOX 10), CLEVELAND, OHIO.

Izreite ta listek in ga pošljite s svojim naslovom:

IME _____
CESTNA ALI P. O. BOX _____
MESTO _____

(11-12-9)

S. V. V. zdravilni zavod v Sevilli, Spain
1919-10-10

Dobre zdravile za žene.

To je kar se lahko reča smo od najbolj znanih prirav, ki se jih morajo poslužiti trope žene in dekleta, kateri sredstvo za hitro odporom v svojih izkušnjah nerodnoči, ki se tičajo svojega spola. Ime tega zdravila je

Severa's Regulator

(Severa's Regulator) je prostor kjer ga dobite je v vseh lekarinah. Sevra morata zahtevati pravega in ediktona vse ponarebne, kajti le na ta način se lahko sigurni, da doseže najboljši in najhitrejši vspom. Cena \$1.25 in 5c davaa.

W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

Viki izdelovalec

znižal ceno za blago.

Chicago, Ill. 10. septembra. — M. Jas. D. Bell, načelnik Bell Tailors, na Adams in Green St. Chicago, ki je največja krojačarna za izdeljavo oblike po meri na svetu, je rekel, da je njegov firmi sedaj mogoče prodajati jesen in zimske oblike 35 odstotkov več kot jih prodajajo drugi. Da dokaže to svojo trditev, je pokazal poročevalcu zelo lep kot čisto volnenega kašmira. Iz tega blaga napravi oblike po meri ter zahteva samo \$20.00, dočim prodajajo drugi prodajale oblike iz istega blaga po \$30.00 do \$32. Pri oblikah, ki stanejo več, so cene še bolj nizke. Vsek čitalj Glas Naroda naj piše Mr. Bellu za cenic ter za brezplačni seznam njegove knjige krovje štv. 203, ki vsebuje velike vzorce najrazličnejših krasnih vrst. (Adv.)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tem potom naznamjam sorodnikom, prijateljem in znajencem za lastno vest, da je nemila smrt pretrgal niti življenja našemu ljubljenemu bratu.

PETRU JAMNIK

v starosti 30 let. Bolehal je dalej časa za proletarsko bolezni jetiko. Doma je bil iz vasi Dol. fara Gora na Gorenjskem. Tukaj zapušča 3 bratov in eno sestro, v starem kraju pa četa v enega brata.

Izkrena hvala vsem, ki so nami kaj pripomogli v tem žalostnem času, kakor tudi oni, ki so ga spremljali z zadnjim počitkom, posluhnu dnuštvom sv. Jožefa št. 29 JSKJ., Imperial SDPZ in Prost. št. 106 SNPJ. On je bil član društva Prostost in bratje so mnogi poklonili krasen venec v slovo ter se jim iskršno zahvaljujemo za izkazano nadmno žalost.

Mr. Ralph Sedlar se je po kritičnem obisku pri svojih starših Mr. in Mrs. Frank Sedlar na Osecole testni vrnjal v Flint, Mich.

Mr. Tony Gregorič, ki je več let izvrsil krojasko obrt v Vrtnem bloku na 6. cesti, je prepol svojo delavnico Mr. Math. Čopu, krejčen na Elm cesti. Mr. Gregorič je odprt v Milwaukee in Chicago. Obiskal bo tudi Detroit, potem pa bo pa menda malim preti California.

Miss Annie Simončič je nastopila službo učiteljice v Commercial soli na Lauriumu na mesto Miss Annie Mayerle, ki je odpotovala v Detroit.

George Kovačič

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1896.

GLAVNI URAD ELY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1900.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL BOVANČEK, box 351, Cosenough, Pa.
Podpredsednik: LOUIS HALANT box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Minn., Minn.
Hrsgajnik: GEO. L. BROZICH, Minn., Minn.

Hrsgajnik neplačenih novin: LOUIE COSTELLO, Banda, Cesa.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
DR. JOSEPH GRAHEK, 501 E. Ohio St., No. Pittsburgh, Pa.

RADZORNIKI:

JOHN GOČIĆ, Minn., Minn.
ANTHONY MOTR, 561 Ave. M, St. Chicago, Ill.

IVAN VAROGA, 515 North Avenue, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD PLABODNIK, box 488, Eliz. Minn.

JOHN RUPNIK, 8, N. Box 44, Export, Pa.

PRAVNI OSOBNI:
JOSEPH PLAUT, Jr., 488-7th St., Cleveland, Mich.

JOHN MOVERN, 524-2nd Ave., Duluth, Minn.

MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 600, Chicago, Ill.

ZDRAVNEVNI OSOBNI:
RUDOLF PERDAN, 2020 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.

FRANK ŠKRABEC, 811 Tola, Minn., box 48 Denver, Colo.

GREGOR ŠKREČAK, 27-28 Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dobiti, ki jih se uvedeli nadrej, kakor tudi denarne vodiljavne naj a postajo na glavnega tajnika Jednote, ves pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Ne osnova ali neuredna pisma od strani članov se ne bodo izvršila.

Jugoslovanska Katolička Jednota se priporoča vsem Jugoslovom na oči, da je zavarovalna po "National Fraternal Congress testvici. V blagajni ima krog \$100,000 (pristopni dolarijev). Bolniških podpor, pokodina in smrti je bila izplačala do \$1,000,000 (en milijon in pol dolarijev).

Bolniških podpor je centralizirana. Vsek opravilen delnik si je svetec dobit podpora, kadar jo potrebuje.

Društvo Jednote se nabačuje po raznih naprednih slovenskih naseljih. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovite novih. Društvo se lahko vstanovi s članicami.

Na nadaljnja pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Iz Urada Glavnega Tajnika

Ass. št. 254.

Ely, Minn., Sept. 1, 1919.

Poročilo umrlih članov in članic, katerih smrtnine so bile nakazane tekom meseca avgusta 1919.

Umrli brat, John Oswald, cert. št. 16631, član društva Sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn. Umrl dne 16. marca 1919. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 1. julija 1913.

Umrli sestra, Mary Hajdik, cert. št. 12048, članica društva Sv. Janeza Krstnika, št. 37, Cleveland, O. Umrla dne 26. julija 1919. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bila za \$500. Pristopila k Jednoti dne 22. avgusta 1909.

Umrli sestra, Helena Russ, cert. št. 13309, članica društva Sv. Janeza Krstnika, št. 37, Cleveland, O. Umrla dne 30. julija 1919. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bila za \$500. Pristopila k Jednoti dne 19. junija 1910.

Umrli brat, John Tekavec, cert. št. 16432, član društva Sv. Jozefa, št. 89, Gowanda, N. Y. Umrl dne 22. februarja 1919. Vzrok smrti: alkoholizem. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 23. aprila 1913.

Umrli brat, Anton Zadel, cert. št. 3862, član društva Sv. Janeza Krstnika, št. 106, Davis, W. Va. Umrl dne 9. julija 1919. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 26. maja 1914.

Umrli-brat, Geo Kokotovich, cert. št. 14571, član društva Sv. Martina, št. 83, Superior, Wyo. Umrl dne 22. junija 1919. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 23. septembra 1911.

Meseca avgusta se je izplačalo kakor sledi:
Za smrtnino članov in članic \$5,000.00
Za bolniško podporo, odškodnine in operacije \$4,114.79

Skupaj... \$9,114.79

POPRAVEK.

*V poročilu umrlih članov in članice za mesec avgust 1919, je bilo pomotoma poročano napačno ime pokojne članice Agnes Lumpert, od društva št. 70, Chicago, Ill. Poročano je bilo Agnes Brunskole, kar se bi pravilno imelo glasiti: AGNES LUMPERT.

OPOMBKA.

Vsled odstotnosti vrhovnega zdravnika, kateri se je mudil koncem avgusta na konvenciji "National Fraternal Congress-a" v Detroit, Mich., se je zakasnelo nekaj bolniških nakazic, kar naj blagovolijo prizadeti upoštevati.

Z bratskim pozdravom

Joseph Pishler, gl. tajnik.

Spreminjajte se stradajoče mladine v Jugoslaviji, na društvenih sejah in drugih sestankih! — Vse prostovoljne prispevke posiljavajte na glavnega tajnika Jednote. — Ne udajmo se in ne pustimo, da bi izumrl naš mladi narodčaj v domovini, ker to bi pomenilo gotovo smrt našemu narodu v korist onim, ki nas tlačijo. Čas mora priti, ko bodo otet slovenski narod, saj ima iste pravice do svobode, kar drugi narodi pod solncem. Nobena žrtva naj ne bude prevelika.

Naznanila

Lorain, Ohio. Tudi se bo prej končana. Uradniki bodo torej točno ob 9. uri na svojem mestu. Najboljše je, da pridete sami na sejo, da boste že vsaj slišali, kaj se sklepa in da ne sejte gledati publikacije avsmenta. Ker pa člani tegi ne vpoštevajo, je bil isti sklep ponovno sprejet na seji dne 17. avgusta. Dočeno je bilo, naj bodo uradniki točno ob 9. uri na svojem mestu za prikazovanje avsmenta od otrok. Otreči, ki priskočijo plačati za svoje stanice ali pa za kakoga drugega. Na zadnjih mesečnih sejih je bilo sklenjeno, da plača vsak član en dolar v korist društveni smrti, ki se storje med deveto in pol-blagajni, in sicer tekom dveh mesecov avgusta. Tu bo za vse boljše, in sicer, september in oktober.

Vsem članom društva Marije Pomagaj št. 6 JSKJ, v Lorainu, naj sej bo prej končana. Uradniki bodo torej točno ob 9. uri na svojem mestu. Najboljše je, da naznamjani, da je društvo sklenilo, da sej sej na sejo, da boste že vsaj slišali, kaj se sklepa in da ne sejte gledati publikacije avsmenta. Ker pa člani tegi ne vpoštevajo, je bil isti sklep ponovno sprejet na seji dne 17. avgusta. Dočeno je bilo, naj bodo uradniki točno ob 9. uri na svojem mestu za prikazovanje avsmenta od otrok. Otreči, ki priskočijo plačati za svoje stanice ali pa za kakoga drugega. Na zadnjih mesečnih sejih je bilo sklenjeno, da plača vsak član en dolar v korist društveni smrti, ki se storje med deveto in pol-blagajni, in sicer tekom dveh mesecov avgusta. Tu bo za vse boljše, in sicer, september in oktober.

Člani, vdeležnjite se v večjem številu mesečnih sej. Saj nas je vendar lepo število, kakih petdeset, pa jih pride komaj deset na sejo. Pri prihodnji seji imam oddati še nekaj otrajnih knjižic. Pridite vsi!

Z bratskim pozdravom
Matija Ostanek, tajnik.

Collinwood-Cleveland, Ohio.

Članicem društva Marije Vnebovzete stev. 103 JSKJ, v Collinwoodu se tem potom naznača, da je bilo sklenjeno pri zadaji redni seji, da se naše društvo korporativno vdeleži slavnosti in blagovljenju društvene zastave društva "Mezeč" v nedeljo 14. septembra. Društvo se zbirja ob 1 uru popoldne v cerkveni dvorani Torej so prošene članice, da se kakor mogoče vdeleži, da nas ne bo samo kakih pet ali deset, ampak vdeležimo se vse.

Sesterski pozdrav!
Anna Fure, tajnica.

Keewatin, Minn.

Vsem članom društva Marija Tretat, št. 109 JSKJ, v Keewatinu se tem potom naznača, da se polenostilno vdeleži društvene seje, katera se viši v nedeljo 21. septembra ob dveh popoldne v navadnih prostorih. Rešiti imame več važnih režij ter se nekoliko pogovorim glede društvene oblagajne. Vas vladljivo vabi Odber.

Denver, Colo.

Ker bo dne 11. septembra 18 let, odkar je bilo vstanovljeno društvo sv. Jožefa št. 21 JSKJ, so članje sklenili na zadnji redni mesečni seji, da pridene VESSELICO v znak 18letnega obstanka društva in to, dne 13. septembra ob 7. uri zvečer v Dvorani slovenskih društev. Zatorej apeliram na vas, naj njeni mi sobratje, da se vsi do vsega vdeležite veselice.

Naj zadnji seji je bilo sklenjeno, da vsak, kateri se ne vdleži več, kakor tudi članec s potnimi listi, mora prispeti en dolar v društveno blagajno za pokritje društvenih stroškov.

Zadture ne pozabite 13. sept.

S obratnim pozdravom

F. Okoren.

(Za zadnje številko je prišlo to naznamnilo preprično, takrat se je list že tiskal. Takšna naznamnila prešimo malo preje posiljati. — Opomba uredništva.)

Nekaj o združenju slovenskih podpornih organizacij v Ameriki

Pred nekaj dnevi sem sprejeti zapisnik združevalne konference petih slovenskih podpornih organizacij, vršeče se v Clevelandu, Ohio, 7. 8. in 9. julija 1919. Tačaj po sprejemu tega sem prečitalo z največjim pozornostjo od prve do zadnje vrte. Načrt združenja je primerno dobro sestavljen, ne gre pa še ta in tam ponujenih pravilkov.

Zadnji seji je bilo sklenjeno, da vsak, kateri se ne vdleži več, kakor tudi članec s potnimi listi, mora prispeti en dolar v društveno blagajno za pokritje društvenih stroškov.

Zadture ne pozabite 13. sept.

S obratnim pozdravom

F. Okoren.

(Za zadnje številko je prišlo to naznamnilo preprično, takrat se je list že tiskal. Takšna naznamnila prešimo malo preje posiljati. — Opomba uredništva.)

Člansva približno pa je tistoč članov in članice. V mlađinskem oddelku tudi manjka kakih sto otrok.

Solventnost Jednote: 85 odstotkov (natančneje 84.68).

Za Z. S. Z. poroča br. Škrabee. Stanje Zapadne Slovenske Zvezde dne 30. junija 1919:

Zveza štela članov(ie) v istem

jim društrom torej vso pravico, malim pa samo pravico plačevanja in drugo nič. Ali bi bilo to pravilo?

Katero stopinjo je dobila JSKJ, na konferenci, to zapisnik jasno kaže in se oporekati absolutno ne da: PREZADNJA. Torej se ji ni dala častna stopinja ne po velikosti in ne po starosti. To je zadosten, da je tukaj, da se jo je preziral. Po združenju mora vsaki resmici na ljudi priznati.

Bilo bi za amerikanske Slovene velikega pomena, močna armada s številom 39,400 rdnih članov in članice s kapitalom blizu pol milijon dolarjev, toda vori se v doseg otilja, taterih pa danes ne bemi navaja; nis je to preveč.

Pred nekaj dnevi sem sprejeti zapisnik združevalne konference petih slovenskih podpornih organizacij, vršeče se v Clevelandu, Ohio, 7. 8. in 9. julija 1919. Tačaj po sprejemu tega sem prečitalo z največjim pozornostjo od prve do zadnje vrte. Načrt združenja je primerno dobro sestavljen, ne gre pa še ta in tam ponujenih pravilkov.

Zadnji seji je bilo sklenjeno, da vsak, kateri se ne vdleži več, kakor tudi članec s potnimi listi, mora prispeti en dolar v društveno blagajno za pokritje društvenih stroškov.

Zadture ne pozabite 13. sept.

S obratnim pozdravom

F. Okoren.

(Za zadnje številko je prišlo to naznamnilo preprično, takrat se je list že tiskal. Takšna naznamnila prešimo malo preje posiljati. — Opomba uredništva.)

Člansva približno pa je tistoč članov in članice. V mlađinskem oddelku tudi manjka kakih sto otrok.

Solventnost Jednote: 85 odstotkov (natančneje 84.68).

Za Z. S. Z. poroča br. Škrabee. Stanje Zapadne Slovenske Zvezde dne 30. junija 1919:

Zveza štela članov(ie) v istem

jim društrom torej vso pravico, malim pa samo pravico plačevanja in drugo nič. Ali bi bilo to pravilo?

Ker je bilo sklenjeno, da sej seje na sejo, da boste že vsaj slišali, kaj se sklepa in da ne sejte gledati publikacije avsmenta. Ker pa člani tegi ne vpoštevajo, je bil isti sklep ponovno sprejet na seji dne 17. avgusta. Dočeno je bilo, naj bodo uradniki točno ob 9. uri na svojem mestu za prikazovanje avsmenta od otrok. Otreči, ki priskočijo plačati za svoje stanice ali pa za kakoga drugega. Na zadnjih mesečnih sejih je bilo sklenjeno, da plača vsak član en dolar v korist društveni smrti, ki se storje med deveto in pol-blagajni, in sicer tekom dveh mesecov avgusta. Tu bo za vse boljše, in sicer, september in oktober.

Nekaj na konverziji naj bi imela pravico same društva s 100 članov pošiljati 1 delegata, čez 100 članov 2 delegata; več manjših društev naj bi se pa zadržalo, da dosežejo članov 100 in pošiljajo 2 delegata. Dosegi bi bili društva, če bi bila dovolj skupaj 100 članov

F. G. Tassotti,

Izseljenci

IZ ITALIJANSKE

Potoveli so v Genova, da se vkrkruku in sadju, in kjer dobe za egi, in na potovanju v nepoznani svetje delo denar in mnogo dejan svet, karor so se podali skonarja.

Pred tremi dnevi so odpotovali, Natlačeni v malem železniškem voznu, na ozkimi klopih, so prevozili velike daljave po nepoznanih nejsih vaseh krog Napolja, med jimi pokrajinsih in pri tem slišali Abruškim gorovjem in pod sinjim nemom Kalabrije. Vsički zatočeni so poglobili s parčedno družbo je moral svojega blaga edinole v Genovi nakreati.

Bila je črta, razgoljitev skupina, katera je napolnila skladisce, ki ga jim je usmiljeni postaje načelnik odpril in jin takoj prekbel strehu. Delje proti morju se zamejeli, odprljati sele proti velenju in radi dolgega časa o podeli po klopih in po tleh, kajti je konu bolj ugapilo. Matere so zihale svoje otroke, v naravnih ter jin zaenih tihih pele, dočim so mimo, kateri niso spali, gledali nemosko velika okna v počasi pada počne snežinke. Vsi so se tresli v sledu, kajti prišli so iz dvake solnice, in njihova oblike jin ničevala mreza.

Tupatam so se odprla vrata skladisca in v odprtini se je pojala glava radovednih železniških uslužencev, uradnikov in potnikov, kateri so si na ta latini kraljali čas čakanja, — vso so siromašne izseljence opazovali napol na dovdu, napol pomilovali.

"Ubogi ljudje! Kolika bede Toda oni so prisiljeni ostaviti domovino."

Izseljenci, kateri so nekoliko razumele, kaj se godi krog njih, so gledali strahoma in tudi nezaupljivo došte tujec. Iz njihovih očej je pričajal uni odsek, kakorinega je epaziti pri preplašenih živalih.

Popoldne jin je agent predlagal, naj gredo z njim na izpred v mestu, kajti on je razumel svoje posle in je dobro vedel, da je treba ljudi razvedriti in razvesiliti. Nato so vse ostavili skladisce, v katerem so ležali njihovi horni govečki, ki so pričali o siromaštvu potnikov.

Toda ne — vso niso odšli v mesto. Kraj okna je stala mlada žena z detetom v narovi in v nemem kotu je čepela "stara", katera je neprastano šepečanje.

"Lepa žena", dejal je neki uslužbenec in pri tem kazal na žensko, katera je stala nepremično krov okna. "Čemu ni odšla z drugimi v mesto?"

"Njen otrok je bolan", odvrnil mu je star železniški uradnik ter nato vstal in se poluglasno jezik vsled lahkomiselnosti izseljencev, kateri so vzel dojenčka na tako dolgo pot.

Bila je zaista lepa žena, ki je stala pri oknu ter nekako mrtvo stala v letajoče snežinke. Bila je črpljana v njeni lasje se senčila, njen prekrasen profil ter velike, ognjevitne oči, kateri se pa solzile srčne solze. Velik, zlat uhan, kateri je visel v malem usenu, je krasno pristjal zarijavljenemu krovu in živoreči sunčku. Rumenata rupa na glavi in istobarni, toda temnejši jopici sta popolnjevala njen obliko.

Ona je matematično zibala sive de te v narovi, toda ono niso slyalo, temveč že par ur tih in enakomerno jokalo. Jok je bolj njen odmeval v njenih in v sru, teda ona za nji zamogla usteči niti s podobi, niti z nezaznanimi gvorom, kateri je le materam malih otrok lasten. Ženi je hotelo poseti srce, ona bi najprej samo glasno jokala ali si pa zamazala ušesa, da bi ne sličila jokanja. Tudi bi si najprej zatisnila oči, da bi ne videla blestno zategnjene obrazne poteze in male ročice, kateri se vedno nekaj iskale po zraku, kajti da bi iskale in mire prebole pomoči. Dete ni hotelo več nikoli in je ogrenilo glavico v stan, kajor bi hotelo reči: "Pustite mo in v miru!"

O, Madona, kak je počal njen zdrav in krasen deček, vsled katerga so jo doma zavidevale vse sedede in ta kojega bi dala vsako, tudi najmenjšo kapljico svojega srača! Proklet budi dan, prokleta budi ora, katera je dovedlo v živko mimo, tisoč zapeljavajočega človeka, kateri je umel tako lepo govoriti o deteljih tam za mevijo, kjer lodo stanovali v leto, ko so potrebiti v ledini skočiti.

Potoveli so v Genova, da se vkrkruku in sadju, in kjer dobe za egi, in na potovanju v nepoznani svetje delo denar in mnogo dejan svet, karor so se podali skonarja.

Pred tremi dnevi so odpotovali, Natlačeni v malem železniškem voznu, na ozkimi klopih, so prevozili velike daljave po nepoznanih nejsih vaseh krog Napolja, med jimi pokrajinsih in pri tem slišali Abruškim gorovjem in pod sinjim nemom Kalabrije. Vsički zatočeni so poglobili s parčedno družbo je moral svojega blaga edinole v Genovi nakreati.

Bila je črta, razgoljitev skupina, katera je napolnila skladisce, ki ga jim je usmiljeni postaje načelnik odpril in jin takoj prekbel strehu. Delje proti morju se zamejeli, odprljati sele proti velenju in radi dolgega časa o podeli po klopih in po tleh, kajti je konu bolj ugapilo. Matere so zihale svoje otroke, vnaravnih ter jin zaenih tihih pele, dočim so mimo, kateri niso spali, gledali nemosko velika okna v počasi pada počne snežinke. Vsi so se tresli v sledu, kajti prišli so iz dvake solnice, in njihova oblike jin ničevala mreza.

Tupatam so se odprla vrata skladisca in v odprtini se je pojala glava radovednih železniških uslužencev, uradnikov in potnikov, kateri so si na ta latini kraljali čas čakanja, — vso so siromašne izseljence opazovali napol na dovdu, napol pomilovali.

"Ubogi ljudje! Kolika bede Toda oni so prisiljeni ostaviti domovino."

Izseljenci, kateri so nekoliko razumele, kaj se godi krog njih, so gledali strahoma in tudi nezaupljivo došte tujec. Iz njihovih očej je pričajal uni odsek, kakorinega je epaziti pri preplašenih živalih.

Popoldne jin je agent predlagal, naj gredo z njim na izpred v mestu, kajti on je razumel svoje posle in je dobro vedel, da je treba ljudi razvedriti in razvesiliti. Nato so vse ostavili skladisce, v katerem so ležali njihovi horni govečki, ki so pričali o siromaštvu potnikov.

In cni še vedno niso prišli! Veločno mesto, o katerem je toliko žula, jih je gotovo pridržalo v svojem čaru. Dete je skoraj prenehalo jokati; le tupatam je pričel se kak glasek iz njegovih blešči ust.

Stari uradnik, kateri je malo prej govoril o lahkomiselnosti, je prišel v skladisce in jo nekaj vprašal. Ona se je sicer ozrla proti njemu, toda odgovorila mu nini. Kačo nji bi odgovorila, 'to n'razumela trdih severnih besedi!

Stari je niti hotel več izpravljati. "Oui so se slabši, nego divjaki." Toda sočutje njegovega očetovskega sreca je bilo močnje, nego njezina slabja velja. Radi tega je dolzel se v vrnli z žrjavico v želzni posodi, katero je postavil kraj žene, kjer je sedela v kotu, da bi tako svoje de te bolj varovali, ognjevitne oči, kateri se pa solzile srčne solze. Velik, zlat uhan, kateri je visel v malem usenu, je krasno pristjal zarijavljenemu krovu in živoreči sunčku. Rumenata rupa na glavi in istobarni, toda temnejši jopici sta popolnjevala njen obliko.

Najenem obrazu je bilo opaziti izraz divjega veselja in srčne zahvalnosti, toda kaj je v znak za velike poljubila starema dlan nje gove roke, se je on skoraj prestralil. "Prava Čiganka!"

Blagod-jna topota je oživelja otroka in očetoprosti. Mati je skrbno obvlala zavojo, enega za drugim pogleda in potem vanje zopet zavila malo telesce. Pri tem je presrečna opazovala odsek žrjavice na detetovem licu, katero je postalo, daslavno še malo prebledo, nekoliko tleče. Naravno, topota je bilo življenje — mati ji je bo umrl in ona bo zopet zivala materino srčko ter smiešetu se smejeti in peti...

Toda njeno veselje se je moralno kmalu zopet umakniti obupu. Kako nai si pomaga? Saj vendar ne bo smela ostati vedno pri žrjavici, da bi zamogla greti svoje zlate de te; morda že po preteklu dveh ur bodo odpovedali dalje, zopet v mizlih, ožikov vožvih v daljnem svetu, v mraz, v laktu in bedo, v veliko deželo obljub, preko nepréglednega morja, o katerem že ni več misila. In ako de te ostane pri življenju, česa mu je pričakovati? Ali ne bo moralno trpeti, se puneti in stradati, kajti trpi in strada ona, ki mora krvaviti vedno trina življenja. Zanj je vedno rodost niti nade, in Bog, v katerem je verovala, Madona in vsej svetnosti, kjer lodo stanovali v leto, ko so potrebiti v ledini skočiti.

Ko je ji to dejal, ji je vrzel otroka v narovi, fer edsel k agentu, da se opristi. Nato je prečel počitljivi svoje reči.

Ostat je neprastona na enem mestu brez solz — kajti slednje se že davno vsebnite. Čutila je, kako se male telesce v njenoju narovi hitro ohlajava, kako postavajo nezni udje trdi pod njenim pogovaranjem in kako dresene more utne otroke pod poljubi nekaj več vročih usi. Toda ona ni nikoli zavala na površ, niti si storila

Potoveli so v Genova, da se vkrkruku in sadju, in kjer dobe za egi, in na potovanju v nepoznani svetje delo denar in mnogo dejan svet, karor so se podali skonarja.

Pred tremi dnevi so odpotovali, Natlačeni v malem železniškem voznu, na ozkimi klopih, so prevozili velike daljave po nepoznanih nejsih vaseh krog Napolja, med jimi pokrajinsih in pri tem slišali Abruškim gorovjem in pod sinjim nemom Kalabrije. Vsički zatočeni so poglobili s parčedno družbo je moral svojega blaga edinole v Genovi nakreati.

Bila je črta, razgoljitev skupina, katera je napolnila skladisce, ki ga jim je usmiljeni postaje načelnik odpril in jin takoj prekbel strehu. Delje proti morju se zamejeli, odprljati sele proti velenju in radi dolgega časa o podeli po klopih in po tleh, kajti je konu bolj ugapilo. Matere so zihale svoje otroke, vnaravnih ter jin zaenih tihih pele, dočim so mimo, kateri niso spali, gledali nemosko velika okna v počasi pada počne snežinke. Vsi so se tresli v sledu, kajti prišli so iz dvake solnice, in njihova oblike jin ničevala mreza.

Tupatam so se odprla vrata skladisce in v odprtini se je pojala glava radovednih železniških uslužencev, uradnikov in potnikov, kateri so si na ta latini kraljali čas čakanja, — vso so siromašne izseljence opazovali napol na dovdu, napol pomilovali.

"Ubogi ljudje! Kolika bede Toda oni so prisiljeni ostaviti domovino."

Izseljenci, kateri so nekoliko razumele, kaj se godi krog njih, so gledali strahoma in tudi nezaupljivo došte tujec. Iz njihovih očej je pričajal uni odsek, kakorinega je epaziti pri preplašenih živalih.

Popoldne jin je agent predlagal, naj gredo z njim na izpred v mestu, kajti on je razumel svoje posle in je dobro vedel, da je treba ljudi razvedriti in razvesiliti. Nato so vse ostavili skladisce, v katerem so ležali njihovi horni govečki, ki so pričali o siromaštvu potnikov.

In cni še vedno niso prišli! Veločno mesto, o katerem je toliko žula, jih je gotovo pridržalo v svojem čaru. Dete je skoraj prenehalo jokati; le tupatam je pričel se kak glasek iz njegovih blešči ust.

Način je ostal: tiha in nemeta, ter je neprastano zrla na malih obrazci, kateri je zopet očrpil in izdal, kaj or da se ubegi de te več ne prebudi.

Način je skočila na noge in njene oči so izgledale, kajti da je besna. Zaslišala je glas agenta, ki je ljude začel pričevati. "Saj vendar še ni tako slab." Kaj je de te?

"Sedaj pa pojdim, očraci! Čezeno uro odide vlak."

Ona je pričitala do njega in mu pričela preti. "Jaz ne grem!" je komaj izstala. "Jaz ne morem odpotoati, kajti moje de te umira!"

Iznenadjen agent je neheče začel: "Saj vendar še ni tako slab." Kaj je de te?"

"Oče nai je otroka pikkal med odjemanji, v katere je zavil svarčenja.

"Dete vse je vedno bilo blestno zategne obrazne poteze in male ročice, kateri se vedno nekaj iskale po zraku, kajti da bi iskale in mire prebole pomoči. Dete ni hotelo več nikoli in je ogrenilo glavico v stan, kajor bi hotelo reči: "Pustite mo in v miru!"

O, Madona, kak je počal njen zdrav in krasen deček, vsled katerga so jo doma zavidevale vse sedede in ta kojega bi dala vsako, tudi najmenjšo kapljico svojega srača! Proklet budi dan, prokleta budi ora, katera je dovedlo v živko mimo, tisoč zapeljavajočega človeka, kjer lodo stanovali v leto, ko so potrebiti v ledini skočiti.

Potoveli so v Genova, da se vkrkruku in sadju, in kjer dobe za egi, in na potovanju v nepoznani svetje delo denar in mnogo dejan svet, karor so se podali skonarja.

Pred tremi dnevi so odpotovali, Natlačeni v malem železniškem voznu, na ozkimi klopih, so prevozili velike daljave po nepoznanih nejsih vaseh krog Napolja, med jimi pokrajinsih in pri tem slišali Abruškim gorovjem in pod sinjim nemom Kalabrije. Vsički zatočeni so poglobili s parčedno družbo je moral svojega blaga edinole v Genovi nakreati.

Bila je črta, razgoljitev skupina, katera je napolnila skladisce, ki ga jim je usmiljeni postaje načelnik odpril in jin takoj prekbel strehu. Delje proti morju se zamejeli, odprljati sele proti velenju in radi dolgega časa o podeli po klopih in po tleh, kajti je konu bolj ugapilo. Matere so zihale svoje otroke, vnaravnih ter jin zaenih tihih pele, dočim so mimo, kateri niso spali, gledali nemosko velika okna v počasi pada počne snežinke. Vsi so se tresli v sledu, kajti prišli so iz dvake solnice, in njihova oblike jin ničevala mreza.

Tupatam so se odprla vrata skladisce in v odprtini se je pojala glava radovednih železniških uslužencev, uradnikov in potnikov, kateri so si na ta latini kraljali čas čakanja, — vso so siromašne izseljence opazovali napol na dovdu, napol pomilovali.

"Ubogi ljudje! Kolika bede Toda oni so prisiljeni ostaviti domovino."

Izseljenci, kateri so nekoliko razumele, kaj se godi krog njih, so gledali strahoma in tudi nezaupljivo došte tujec. Iz njihovih očej je pričajal uni odsek, kakorinega je epaziti pri preplašenih živalih.

Popoldne jin je agent predlagal, naj gredo z njim na izpred v mestu, kajti on je razumel svoje posle in je dobro vedel, da je treba ljudi razvedriti in razvesiliti. Nato so vse ostavili skladisce, v katerem so ležali njihovi horni govečki, ki so pričali o siromaštvu potnikov.

In cni še vedno niso prišli! Veločno mesto, o katerem je toliko žula, jih je gotovo pridržalo v svojem čaru. Dete je skoraj prenehalo jokati; le tupatam je pričel se kak glasek iz njegovih blešči ust.

Način je ostal: tiha in nemeta, ter je neprastano zrla na malih obrazci, kateri je zopet očrpil in izdal, kaj or da se ubegi de te več ne prebudi.

Način je skočila na noge in njene oči so izgledale, kajti da je besna. Zaslišala je glas agenta, ki je ljude začel pričevati. "Saj vendar še ni tako slab." Kaj je de te?"

"Oče nai je otroka pikkal med odjemanji, v katere je zavil svarčenja.

"Dete vse je vedno bilo blestno zategne obrazne poteze in male ročice, kateri se vedno nekaj iskale po zraku, kajti da bi iskale in mire prebole pomoči. Dete ni hotelo več nikoli in je ogrenilo glavico v stan, kajor bi hotelo reči: "Pustite mo in v miru!"

O, Madona, kak je počal njen zdrav in krasen deček, vsled katerga so jo doma zavidevale vse sedede in ta kojega bi dala vsako, tudi najmenjšo kapljico svojega srača! Proklet budi dan, prokleta budi ora, katera je dovedlo v živko mimo, tisoč zapel

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL PERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

29

(Nadaljevanje.)

Sedemnajsto poglavje.

POMANJKANJE RAZUMEVANJA.

Oba poslušalec nista izgubila niti ene besede celega pogovora, ki se je zvršil pred njihovimi očmi.

Ko je izgovoril Tibureij zadnje besede, sta izmenjala Don Štefan in Kučiljo nagni pogled. Oni bandita je kazal največje razočaranje in največjo jezo, kajti spoznal je, kako zelo se je zmotil v Tibureiju ter se tudi blamiral pred Don Štefanom, kateremu je malo preje povedal, da je spoznal najbolj skrite misli mladega moža.

Don Štefan se je oziral v bandita z izrazom največjega zamrševanja.

— Kot ste rekli, — je rekel mrzlo. — Ta mladi mož stavi srednjega konja nad vsako dekleico.

Bandit je sfinjal zobe ter molčal.

Don Štefan pa je bil mnenja, da za trenutek zadrži srd tega človeka. Vsled tega ga je prijet za roko ter mu reklo:

— Pri zveličanju vaše duše van rečem še enkrat, da je življeno njega tega mladega človeka sveto.

Bandit se je ludobno nasmešnil, ne da bi kaj odgovoril.

— Čuvaj! — je rekel Don Štefan.

Vse to je bilo delo trenutka, kajti v naslednjem je bilo zopet enti glas Tibureija:

— Zakaj bi vam še nadalje prikrival celo stvar? — je reklo.

Časti, bozastva in moč, vse to vam lahko položim pred noge in vi edina sanja ste bili v stanu izvršiti to!

Zenske nouavad, ne vrljamejo rade v čudežu, kajih izvršitev jih obljubljajo mladi zaljubljenici. Vsled tega je tudi Rosarita obrnila svoje oči vpravljene na Tibureija.

— Lahko bi vam sporočil to že preje, — je reklo slednji, — in lat vam hočem povestati sedaj, je bila skrivnost moje druge matere, ki je zastopala pri meni mesto očeta.

— Vem, — je odvrnila mlada dekleica, — da vam je druga mati umrla. To sem sišla danes iz ust svojega očeta.

— Moja mati je umrla revna, — je nadaljeval Tibureij, — a mi je kljub temu zapustila neprecenljivo dedičino obenem z naročilom osvete. V njenih zadnjih besedah sem videl nevarno skrivnost, kajti ubila bo onega, katerega se tiče. Najprvo hočem dobiti bogastvo, katero vam bom položil pred noge. Šele nato bo prišla moja osveta in šele nato bom iskal morilega Areljanosa.

Pri teh besedah je obledel Kučiljo ter pričel skrati z zobami. Don Štefan je izpustil njegovo roko, kajti opazil je, da počiva na Rosarite v oni Tibureije.

— Čujte me torej, — je nadaljeval. — Sestdeset milij od tu, na skem mestu, katero je videl Marko Areljanos, ki pa se nahaja sredi indijanskih plemen, se nahaja zlati rov, kojega vrednost je ne precenljiva. Vem, kje se nahaja to bogastvo ter postane lahko moje, če me ljubiti, Rosarita, kajti brez vaše ljubezni je tudi vse bogastvo brez vsake vrednosti. Recite le eno besedo in s pomočjo par pogumnih mož, kateri bom gotovo dobil, si bom lahko osvojil ta zaklad. Vse zlato pa hočem položiti pred vaše noge. Če se ne bom vrnil, me lahko smatraste mrtvimi.

Tibureij je čakal na odgovor Rosarite, a njen odgovor je zvezel kot mrtviški zvonec.

— Radu vrljame, da je to zvijača od vaše strani in da me hčete na ta način ujeti, — je rekla mlada dekleica, — kajti gotovo bi bilo zdro mišlit, da vas je napravila izdaja gospodarjem skrivnosti nekega drugega.

— Skrivnosti drugega! — je vzlkniknil mladi mož.

— Da, skrivnosti drugega, ki pripada le Don Štefanu, — je odvrnila mlada dekleica.

— Meni pa so rekli, da smem le jaz vedeti za to skrivnost, — je reklo Tibureij. — Torej ve tudi Don Štefan za to skrivnost! Če ve zanje, bo poznal tudi ime morilega mojega očeta! Že preje sem ga sovražil! Sedaj pa bi hotel, da bi bil tukaj!

— Prosi rajši Boga, naj se te usmili, — je reklo neki glas in v onem trenutku je švignila neka postava kot blisk preko prostora, ki je ločeval oba para.

Še predvsem se je mogel postaviti Tibureij v bran, je dobil moč, izgubil ravnotežje ter padel na tla. Njegov nasprotnik se je takoj vrzel nanj.

Skozi par minut sta se valjala oba po pesku, ne da bi kdo izpregoril kako besedo. Čuti je bilo le težko dihanje. Nož, ki je padel Kučilju iz roke, se je svetil na tleh, ne da bi bil slednji v

tu naslikana dvojica predstavlja mojo ženo JENNIE TURK, rojeno JEVNIKAR, ter nekega ANTONA FRANČEŠKINA, s katerim sta jo dne 9. avgusta l. p. pojavili nekam po Ameriki. Ob staže postave im govorita razne jezike; ona zna angleško, nemško in madjarsko, on pa italijansko. Pojavil se na: Steve Turk, 15415 Hale Ave., Collinwood, Cleveland, Ohio. (9-13-9)

kje na Notranjskem. Rojake po Združenih državah svarim pred tem parčkom ter obenem prosim, da mi jih kdo poznani, kdor jih pozna, za kar plačam \$10 nagrade. Najbrž besta kje je Pensylvaniji ali pa v Illinois. Pojavil se na: Steve Turk, 15415 Hale Ave., Collinwood, Cleveland, Ohio. (9-13-9)

Rad bi izvedel za mojo prijatelja ANNE LUŠIN (tomažna) doma je iz Gorice v Ribnici na Dolenjskem, podružnici Gregorjanca. Pred 15 leti sta bili skupaj v New Yorku. Prosim cenjenje rojake in rojakinje, kdo kdo ve za njen naslov, da ga mi blagovoli i seznam, ali pa će sami čita te oglašati. — Aloisia Presler, Box 549, Roundup, Mont. (11-13-9)

Rad bi izvedel za naslov I. ANE ZOBEČ COJ MRAK v Podgorju št. 21 pri Kamniku na Dolenjskem. Porocila se je 5. julija 1900 pod imenom Ivana Zobec pri Ribnici na Dolenjskem. Izjavila je en žas v Clevelandu. Štirje leti se je poročila z enim drugim in slišim pa tudi, da je umrla. Zatorej prosim cenjenje rojake, če kdo ve za njen naslov, naj mi ga poznani, ker bi rad izdel na nj-n s p. Fr. Zobec. Naslov pošljite na: Geo. Zobec, Box 14, Klein Mont. (11-13-9)

Kje se nahaja FELIKS ARČON? Dom je iz Reni pri Gorici. Pred treh leti je imel naslov Feliks Arčon, Po. #11, Big Falls Minn. Če kdo izmed rojajev ovz žal ne poznava naslov, naj mi blagovoli i seznam, ali pa naj se sami čita te oglašati. — Ernesta Spacapan, Po. Reni št. 31 pri Gorici, Venezia Giulia, via Italia, Europe. (11-13-9)

Rad bi izvedel za moja prijatelja MARTINA GORENC, doma Že Sv. Duhi, in ALOJZIJA GRABNAR, doma iz vasi Andrej, občina Rak, na Dolenjskem. V Ameriki se nahajača že nad 6 let. Prvi se nahajača kje v Kansas City, drugi je svoječasno bival nekje v Pensylvaniji. Ker jima imam poročati neko važno stvar, prosim cenjenje rojake, da mi az vam nujen naslov, za kar bomo zahvalezeni, ali se mi naj sama javita na sledzji naslov: Louis Nešmer, 960 North Holmes Avenue, Indianapolis, Ind. (11-13-9)

Rad bi izvedel za moja prijatelja VIKTOR NAVINŠEK, Conemaugh, Pa.

VAŽNO POJASNILO GLEDE POTOVANJA.

Ros je, da se zamore sedaj potovati v staro domovino, toda parniko so prenapolnjeni in zato čaka dalj časa v New Yorku tisoč ljudi na prostoru. Najbolj je rojakom potpeti na svojem prostoru, nego po nepotrebnem trošiti v New Yorku denar. Razmere so bodo redar kmal izboljšale, zato naj preje raje vseko pisi za pojamsko na:

SVRĐKA FRANK SAKEŠ

6705 Bonita Ave. NE. Cleveland, O.

CO NAROCATE, SE POGLUZITE TEGA KUPONA.

National Laboratory, S. 20 - 527 South Dearborn St., Chicago, Ill.

Gospodje... Premla, dobitite priloženo..... ne kar mi pošljite.

National Laboratory, S. 20 - 527 South Dearborn St., Chicago, Ill.

Costa in R. R. R. D. ....

Costa in R.